

Svends juleaften

Skoletjenesten, Arbejdmuseet

Historien, du skal læse eller høre er det vi kalder for en erindring. Det vil sige, at det er en person, der har skrevet om sit liv. Erindringen her er skrevet af en mand, der hed Svend. Svend voksede op på Vesterbro i København. Svend var adopteret, og han voksede op hos sine adoptivforældre Ida og Vilhelm og deres datter Asta. De boede i en tre værelses lejlighed. Uddraget, du her skal høre/læse, handler om familiens juleaften.

Vi skulle spise kl. 18 – og det var lige straks, men far var endnu ikke kommet hjem. Om det var en almindelig aften eller juleaften var lige meget. Arbejdet sluttede først klokken 17. Der skulle spændes fra vognen, hestene skulle vandes, sættes i bås og ha hø i krybben, før stalden kunne forlades. Jeg husker mange juleaftener, hvor vi først var gået til bords klokken 19, efter først at have ventet på, at far dog også skulle vaskes ude i køkkenet og skiftet øj, før han kunne påbegynde julemåltidet. Netop sådanne aftener var det trælsomt, at det skulle være sådanne forhold, med den evige ventetid. Hvis det nu yderligere var vådt i vejret, ja så havde man en gennemvåd tyk stortrøje i huset. Den kom over en stoleryg, skjult bag kakkelovnsskærmen og sende umiskendelig sin klamme tunge dunster af hest og hakkelse ud i stuen. Ved juletid var den formildende granduft i betydeligt omfang dog med til at mildne luften.

Efter sådan en hjemkomst på juleaften, kom far, trods en lang, træls arbejdsdag alligevel sejrstolt ind i stuen og sagde smilende "Glædelig jul alle sammen! Se hvad jeg har fået af julemanden af vognmanden" (hans chef). Herefter fik vi lov til at gå den årlige julekurv efter og kontrollere, at der nu ikke manglede noget. Men det var der det hele: gås, svesker, ris, kaffe, marmelade, figner, dadler, appelsiner, nødder og slik. Jo det var der alt sammen. Alle jublede og var glade. Ingen behøvede at føle sig svigtet, nu kunne julen begynde – vi kunne gå til bords.

De levende lys blafrede fra 5 små nisser på bordet, og gaslygten fra loftet skaffede resten af lyset. Først kom risengrøden med smørhul og kanelsukker. Dertil juleøl fra en stor flaske med nisser på. Der blev rørt sukker i, og det skummede meget og smagte dejligt. Der var en mandel i grøden, og den der fandt den, fik en mandelgave. Det var en lille æske med en marcipangris i. den havde rødt silkebånd om maven, og tænk engang! Det var mig, der vandt den.

Så fik vi gåsesteg med rødkål, svesker og æbler indeni. Det smagte godt ellers, men på den tid fik man nogle, der hed "russergæs". De smagte lidt af fisk, fordi de havde levet omkring Sortehavet, sagde man. Man kunne også lugte dem på køkkentrapperne, når folk havde stegt dem. Vores var nu stegt ved bageren, da vi ingen ovn havde. Vi blev da også mætte. Da vi var færdige, skulle der vaskes op. Først pligterne og dernæst gaverne. Det var fast regel.

Træet blev tændt, men der blev ikke danset omkring det, for det havde sin faste plads i hjørnet af stuen i hele min barndom. Faktisk havde det kun lys og stads på den side der vendte ud mod stuen. Men vi sang julesalmer og julesange alligevel. Asta kunne spille klaver til. Det var noget nyt.

Så blev gaverne pakket ud under stor jubel. Jeg fik bløde pakker "en masse". Det var som regel trikotageting, som jeg skulle bruge alligevel. Bluser, trøjer eller lange sorte strømper med knap i, til at knappe på den blå elastik, der sad i livstykket. Men jeg fik også legetøj; en hestestald med to heste ved krybben og en vogn i remise. Det skabte balance i juleglæden.

For Svend begyndte julen, når de kunne sætte sig til bordet. Hvornår begynder julen for dig?

Prøv at beskrive juleaften eller en anden særlig aften i din familie på samme måde som Svend her beskriver deres juleaften: Hvad laver I?, hvad spiser I? etc.

Prøv at fortsætte Svends historie – hvad tror du, de laver, når gaverne er åbnet?